

Megakadt a Primás-bástya rendezése

Nagy kár érte, hogy a főváros szükreszabott költségvetéséből törölni kellett azt a 180.000 pengőt, amelyből Európa legszebb sétányát, a Primás-bástyát, véglegesen rendezni lehetett volna. Mióta autobus jár fel a Várba, azóta megszorodott a rajongók száma, akik órákhosszat gyönyörködnek a félig kész Primás-bástya sétányáról az alattuk elterülő panorámában. A Várhegyet keleten a királyi palota kertjei és terraszai szegélyezik, a pesti fronton is rendkívül mozgalmas a Várhegy képe, a nagy síkság felé bontja ki sötét szárnyait a millenniumi turulmadár, itt néz le a Dunára sápadt háromszögű homlokával a miniszterelnökség erkélye, rózsákkal és vadszőlővel befuttatott villák közül kimerednek a várfalakat tartó óriási lábak, lombok borulnak a fölfelé törő lépcsős kis utcákra, olyan kis rejtett kertekben húzódik itt meg a vároldalban a régi levegő és a gazdagság, hogy aki gyalog kószál a Várban, azt lenyűgözi a mult, a stílus, a komor boltívek és a tenyérfény virágoskertek varázsa. Ez az oldal a hivalkodóbb, a nyugtalanabb, minden Pest felé néző parcella más képet mutat, szeszélyes és változatos. Három százados fa parkrésztel imitál, egy lebegő tisztás olyan, mintha utána őserdő következne. A meredek domboldalon lezuhanással fenyegetődik egy viruló zöld pázsitziget. A csukott paloták hatalmas ablakokkal fordulnak Pest felé, a kapukat loncs takarja el s fent a hegy peremén mint egy cseppkőcsoda, mint egy magasba zuduló hullámhegy porzó taraja áll a Halászbástya, ez a mesebeli csipkekreáció, idevarázsolva valamit a Doge-palota fehér álomszerűségéből.

Ennek a zsufoaltságnak és százzsinű nyugtalanságnak nyoma sincs a Várhegy budai oldalán. Itt a házak, villák és paloták nem tolakodtak ki a hegy szélére. Hátrább álltak, szerényen, ócskán és tatarozatlanul, öreg hátukat mutogatva a Bástya-sétány zárkozott, szolid és halk közönségének, amelyik még a sétatpadokra is másképpen ül le, mint a Dunakorzó pesti közönsége. A miniszteri számtiszt leányának udvarol itt mise után a kis hetyke önkéntes, aki a háborus tudományban még csak a szuronyvivásnál tart. Az uttest sárga murva-közetén sok eugoscipő nyikorog, gazdájuk fehér nyakkendőt hord s egykor aktív méltóságos volt a minisztériumban. Az ősi szokásból még most se engednek, a Bástya-sétányon csak a Kapisztrán-térig mennek, ott visszafordulnak, mert régen eddig tartott a korzó. Pedig most már tovább folytatódik az agyagsárga kavicsos ut, megnyílt az új sétány, a Primás-bástya, amelyik egyenes folytatása a Bástya-sétálynak és a Hadtörténelmi Múzeum ágyugolyós épületén túl fordul el hatalmas köröndön a Nándor-laktanya háta mögé s megy egészen a Bécsikapu-térig.

Hogy lett a Nándor-bástyából Primás bástya

Valamikor olyan riasztó volt ez a vidék, hogy erre alig járkált valaki, pedig ez a nagy körönd itt talán Európa legszebb erkélye. A Várhegy esztétikai egyensúlya már régen megkövetelte volna azt, hogy a királyi kertek az egyik végén s a régi Nándor-bástya a másik végén kerekén zárják be azt az elipszist, amelyet a Vár teteje alkot. Lampel Vilmoséké az érdem, hogy ezt a kérdést nem hagyták nyugodni és 1924-ben sikerült is napirendre tűzniök. Akkor volt Csernoch János biboros hercegprimás aranymiséje s a kultuszminiszter felhívta a fővárost, hogy ennek az aranymisének emlékére rendezesse a bástyát s nevezzék el Primás-bástyának.

A főváros polgármestere, Sipőcz Jenő dr. rögtön látta, hogy milyen páratlan kincshez jut a főváros, ha rendeztetni ezt a területet, de nem tudtak hozzányulni, mert a bástya kincstári ingatlan volt s mint ilyenre, Trianon rátette a kezét. Előbb meg kellett tárgyalni a honvédelmi és pénzügyminiszterrel a formát, hogy a trianoni zár alól feloldják a területet és sétány céljaira köztulajdonnak minősítve, végre átadhatták Szakács Gusztáv fővárosi műszaki felügyelőnek, aki aztán Csármann Ferenc tanácsnok jóváhagyása mellett, Aggházy Kamil ezredes segítségével és Morbitzer Dezső kertészeti főfelügyelő iz-

lése alapján megteremtette Budapest legpazarabb kilátóhelyét, a Primás-bástyát.

Kijavították a falakat és az utat

Az új sétányt eddig a Kapisztrán-tértől az Országház-utcáig rendezték, elvégezték a földmunkát, a csatornázást, bitumenes a gyalogut, bitumenes makadám a sétány közepe, az oldalutakat aransárga murvával borították be, felhúzták a mellvédfalakat, kétszáznegyvenöt méteren fásították a sétányt, a köröndön előkészítették a parkirozást. Hátra van még a mellvédfal felhúzása és a Bécsikapu, amelyet eredeti formájában állítanak vissza, hiányzik még a sétat és a gyalogjáró befejezése, a nagy várfal restaurálása. Mihelyt futja rá, rögtön befejezik s akkor a Nándor-laktanya, az Államnyomda, az Országos Levéltár háta mögött körbe lehet menni, egészen ki a Bécsikapu-térre.

Földalatti török lőszerraktárra bukkantak

Az eddigi átalakítás alatt rendkívül érdekes leletekre bukkantak. A régi Nándor-bástyának kettős védőfala volt, egyiket az osztrákok építették, a másikat még a törökök. Mikor a mellvédfalakat restaurálták, egy függőleges aknára bukkantak, amelyik 12 méter mélység után vízszintes irányba fordult és egy nagy, földalatti lőszerraktárban végződött. Ez volt a törökök egyik eldugott municióraktára és mikor feltárták, 170 darab régi ágyugolyót találtak itt, amelyeket sohasé löttek ki. Emel-

A NIVEA-CREME

nappali és éjjeli krém egyben.

Nappal megóvja bőrét a zord idő káros behatásaitól. Ellentétben a zsíros Coldkrémekkel, teljesen behatol a bőrbe, anélkül azonban, hogy a legkisebb fényt hagyná maga után. Ezenfelül igen alkalmas puder alá, amennyiben megakadályozza a pórusok eltömését a puder által; a puder jobban tapad a bőrön és általa könnyebben eltávolítható. / Éjjelen át működik a bőrvó eucerin, amely csakis a Nivea-Cremeben van meg, táplálja a bőrt, megfiatalítja, erősítve és ápolva a szöveteket.

Dobozonként P -50, 1.-, 2.20. Tubusonként P 1.-, 1.50. Mindenütt kapható!

P. Beiersdorf & Co. A.-G., magyarországi vezérkép. Budapest, V., Rudolf rakpart 10

lett nagyon sok műemlék került felszínre, rengeteg török edény, szerszám, fegyver, kard és felszerelés, amelyet a Hadimúzeum vett át. A levelező akna száját ideiglenesen deszkákkal zárták el, nehéz köveket raktak rá, hogy bele ne essék valaki. Az akna lejárata a nagy fordulóban van, a Nagy Sándor-ut földtől részén.

A 270 fokos körkilátás

A kilátás azért nevezetes, mert 270 fokos szög alatt mindent lehet látni. A Gellérthegytől egészen Fóthig repülhet innen a szem. Az ember lábai alatt zug a Krisztina-kört forgalma, megszépülve ragyog fel a Vérmező zöld szőnyege, a Délivasut álmos mozdonyai pipafüstöt eregetnek, egy vidéki állomás nyugalomát képviselve a lázas Keletihez képest s kinyílik a kép az őszi pusztulás pompájában és párájában a pupos Mártonhegy, a Kis-Svábhegy, a Nagy-Svábhegy, a kétpupu Sas-hegy, Gugerhegy, Jánoshegy felé, megszakítva a völgyek ölével, amelyek villákat, kereteket ringatnak. És bármilyen nagy is a Krisztina-kört igyekezete, hogy egy világváros

dübörgését és zaját verje ki a kövcken, mégsem elég erős arra, hogy a Primás-bástyára fel ne hallják az a hegedű, amelyet lent a mélységben az egyik ház ablakában kinéz egy ifju.

A pesti körengeteg sivársága után az éhes szem nem tud elválni itt a Városmajor összebuji fától, amelyek úgy tartanak össze, mint a hegyekről lemenekült családok, szorosan, sűrűn egymás mellé állva az őserdő szerepét játsszák a csattogva verik vissza a szélükön vágató villamosok harsogását. Most sárgászöld színben bucsuznak a nyártól. Innen még a tarka-barka, csupa ablakos Krisztina-központ is szép folt. Egy parányi teszfordulat és felénk mosolyog a Rózsadomb, száz kis torony tüskéi árulják el a villákat, szétvetett lábakkal 3 kecses kupolát emel magasra a Gül Baba, az óbudai sziget elmosódva küzd a köddel, vízzel és a hajógyárak füstjével s mint egy óriási dobogó szív, úgy hever a Duna két loholó medre közt a Margitsziget. Aztán a fekete szénpor, salak és megszépített szemét városa jön, az újpesti rakpart s a tekintet akadozva bukdácsol a pesti házrengeteg tetején,

Jól vettem!

mert készpénzért vásároltam.

Heti slágereink

szombat, november 10-ig

Férfiing nagyszerű zefirből, két gálerral	4.90	Kimono pongyola prima flanelből	6.75	Gyapjú kazán nagyszerű minőségben, divatszínekben	3.90
Férfi gamasni nagyszerű minőségben	2.50	Reggeli ruha gyönyörű divat-flanelből	7.80	Crepe de Chine nehéz minőségben	5.80
Férfi köper hosszúnadrág nagyszerű minőségben	4.50	Télikabát angolserű kelméből bélelve szörme plüsgallérral és kezeivel	45.- 35.-	Bársonyflanel prima minőség	1.75
Flanelpizsama tartós minőségben, zsinórozással	9.80	Kordbársony pongyola sikerült fess ízűn, gyönyörű kivitelben	15.-	Függönygrenadin elsőrendű svájci minőség	1.68
Zsebkendő kiváló jó minőségben, tucatja	8.-	Kötöttkabát legfinomabb gyapjúból	28.-	Creppsztalin gyönyörű műselyemből	5.80
Gyapjúharisnya magasszárú (női)	1.75	Kötöttmellény tiszta gyapjúanyagból	8.80	Baby pelenka (tetra utánzatú)	1.10
Valódi Bemberg selyemharisnya kis hibával	3.50	Női kalapok gyönyörű sikkes fazonokban	9.- pengőtől	Bélelt Nappa keztyű garantált női férfi minőség	9.50 10.50

Golya

ÁRUHÁZ

Jól, olcsón csak készpénzért vehet!

VII., Rákóczi út 38.
VI., Király ucca 52.
IV., Vámház körút 16.

Ruhák, kabátok a Rákóczi úti és Király uccal üzletünkben, a kalapok kizárólag a Rákóczi úti üzletünkben kapható

mig meg nem pihen a parlament tornyai között.

Mindezt egy helyben állva végigtekintheti az ember a Primás-bástyáról, amelyet érdemes most már a külföldieknek is megmutatni. A carok fölmehetnek a Kapisztrán-térig. Ha itt megáll az autó, az ember lába alatt cseng a kő, visszhangzik a tér, öreg ágyugyűjtemény álmodik a sarokban a mennydörögés dicsőségéről s a sárga nagy kaszárnya ablakában muskátlit öntöz egy fiatal katona. Boldog ember!

A rendezetlen Bécsikapu rész

De Isten mentsen attól, hogy az idegent a ma még rendezetlen részre vigye el valaki. Az államnyomda háta mögött Mária Terézia-korabeli vaskémény ontja a füstöt, nyomott börtönablakok mögött zakatolnak, zizegnek a szedőgépek s a bástya vigasztalan hangulatát nem enyhíti a Levéltár nyugtalan háta, tele van ez a pirostéglás épület zavaros szomorúsággal, ablakai lent laposak, fent boltívesek s úgy zárják el a kilátást, mint egy unalmas formában megfagyott vizesés.

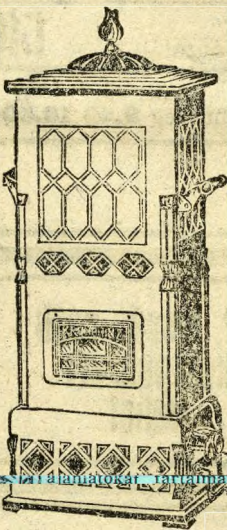
Hogy mennyire kell ide a rendezés, azt igazolja az a mocsok, ami itt virul és terpeszkedik. Papir rothad és gaz nő mindenütt. Mihelyt véget ér a tartófalak ciklopköves kirakása, a sárga murva utboríték és a sétapadok sora, nyomban a rokitnói mocsarak lápvilága kezdődik, amelyet elégtelenit egy világváros könnyelmű publikumának szétszórt szemete és emléke. Utcaseprőt se lát ez a környék, azt elárulja a sok poshadt szemétdomb.

A bástyafal omlik, dül, tégláit megdézsmálta a kommün, ahová a szél felhordott egy marék földet, ott kemény, fás bürök és fü nőtt, szakállas téglák fordulnak ki a sorból. Pedig alattuk már rendezett park zöldel, piros homokos tennispálya áll, a Nagy Sándor ut modernül kicsinosítva néz fel a roskadozó bástyafalra. Ez a rész elhagyatva várja a jóindulatot, az új Bécsi kaput. Szanaszét a fák alatt erősen füstölnek a kémények, a házakban megindult az őszi fűtés s ezek a vén, csonka falak dideregve takarják be tagjaikat az őszi ködbe, eldugják a szem elől nyomorúságukat.

Papp Jenő

Aki mindent kipróbált

rájön arra, hogy a legjobban, legtisztábban és legolcsóbban az olcsó petróleummal fűthet, ha a sok tekintetben tökéletesített, modern szerkezetű fűtőberendezést a Kronprinz petróleumgáz készüléket használjuk. Már több, mint 70.000 háztartás, iroda, dícséri stb. kipróbálta és lelkes elismerő iratokban dicséri, mert füst- és szagmentes fűtést biztosít, korom és hamu nélkül, minden helyiségbe átvihető és hetven százalékos fűtőanyagmegtakarítást tesz lehetővé. Aki ellensúlyozni akarja a széndrágaságot,

inkább fűt

a Kronprinz petróleum-gáz-készülékkel, amely egyúttal az ideális főző- és sültőberendezés is.

Látogassa meg lerakalaimat

ahol minden csütörtökön d. u. 3 órakor

Budapest, VI.,

Andrássy-ut 31.,

Bécsben I., Seilerstätte 15. és Westbahn-Strasse 50. és Graz-ban Hans Sachs-Gasse 5. szám alatt

próba-fűzést rendezünk

vagy kérjen árat és katalógust a K. D. Kimpink Kronprinz-művektől Guntersdorf, Wien mellett.

Csak ezt a gyártmányt vásárolja! Ha azt akarja, hogy a fűtés nem bosszuságot, hanem az egész télen át csak örömet okozzon Önnek, ne válasszon mást, csak

»Kronprinz«